

## Påkoblingspunkt på hovedledning vann: Valg av løsning

### Krav

I tidlig prosjekteringsfase for nye vann- og avløpsanlegg skal det vurderes om stikkledningene kan kobles til i kum.

Før tilkobling til eksisterende hovedledninger, skal det vurderes om stikkledninger kan kobles til i kum.

### Veiledning

Norsk Vann anbefaler å koble stikkledningene i vannkum der dette er praktisk gjennomførbart uten uforholdsmessig ulempe eller kostnader (foreta kost-nytte vurdering mm). Tilkobling i kum gir bedre kontroll over vannlekkasjene på vannledningsnettets. Tabellen nedenfor viser fordeler med ulike valg av løsning.

Argumenter for valg av tilkoblingspunkt for stikkledninger vann	
I kum	Utenfor kum
<ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Bedre kontroll ved lekkasjesøking<ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Kan utelukke stikkledninger ved å stenge tilførsel ved lekkasjesøk</li></ul></li><li><input type="checkbox"/> Helsemessig sikker drift:<ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Kan desinfisere eksisterende hovedledninger med god kontroll på stikkledningene</li><li><input type="checkbox"/> Kan opprettholde trykk på stikkledningene ved planlagt vannavslag på hovedledningen</li><li><input type="checkbox"/> Kan opprettholde trykk på hovedledningen ved reparasjoner på stikkledningene</li></ul></li><li><input type="checkbox"/> Mindre risiko for feil:<ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Unngår anboringsklammer</li><li><input type="checkbox"/> Unngår nedgravde mekaniske koblinger</li><li><input type="checkbox"/> Unngår ev. nedgravde utvendige stengeventil for hver abonnent</li></ul></li><li><input type="checkbox"/> Legger til rette for ev. fremtidig gravefri ledningsfornyelse uten å måtte avdekke anboringspunkt</li><li><input type="checkbox"/> Legger til rette for ev. trykktesting av stikkledningen</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li><input type="checkbox"/> Unngår å få private virksomheter ned i kommunale kummer</li><li><input type="checkbox"/> Kortere stikkledninger</li><li><input type="checkbox"/> Unngår private stikkledninger i kommunal vei</li><li><input type="checkbox"/> Unngår felles føringer av stikkledninger i grøft</li><li><input type="checkbox"/> Kan ha færre kummer</li><li><input type="checkbox"/> Ikke behov for ekstra frostsikring</li></ul>

Tabell Fordeler ved tilkoblingspunkt hhv. I og utenfor kum for stikkledninger for vann

Kommunene har ulike preferanser for tilkoblinger. Mange kommuner krever tilkobling i kum, noen kommuner krever at stikkledningene skal kobles direkte til ledningene (anboringer). Ta kontakt med din respektive lednings-eier (kommune).

Les gjerne mer om valg av løsning i Norsk Vann rapport 2007/2014 *Stikkledninger, kapittel 10.2*.

Stikkledningene utgjør mer enn halvparten, kanskje 2/3 av den samlede lengden vannledninger i Norge. Det er grunn til å anta at en stor andel av vanntapet skjer ved stikkledningene. Du kan gjerne lese mer i Norsk Vann rapport 280/2022 *Fremtidens vann- og avløpssystem*, eller i Norsk Vann rapport 2007/2014 *Stikkledninger*.

Hvorfor oppstår lekkasjer på stikkledningene? Vi vet at tidligere tilknytninger av stikkledninger ved bruk av anboringer og ikke minst nedgravde mekaniske koblinger har resultert i vannlekkasjer. Rapport 2007/2014 dokumenterer at vannverkseiere peker på tilkobling/anboringspunktet og nedgravde messingdeler, erfaringer som dessverre ikke er tilstrekkelig statistisk dokumentert. Vestfold Vann har imidlertid publisert noe statistikk over påviste lekkasjer på stikkledninger fordelt på materialer (Rapport 2007/2014, kapittel 2.5), hvor eldre galvaniserte rør/deler var mest utsatt for vannlekkasjer, men en påfallende stor andel av lekkasjene oppsto på PE-rør med tilhørende messingdeler.